

**Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije**
Ob železnici 30 a, Ljubljana tel: 01/544 54 80; E-mail: tajninstvo@zbornica-zveza.si

Ministrstvo za zdravje
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

gp.mz@gov.si

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

gp.mdds@gov.si

Št.: 941-7/20-20

Datum: 11. 12. 2020

Zadeva: Testiranje oseb, ki delajo v socialnovarstvenih zavodih na prisotnost virusa SARS-CoV-2

Spoštovani,

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zbornica – Zveza) Ministrstvu za zdravje in Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti posreduje **resne strokovne pomisleke o nalaganju dodatnih obremenitev** diplomiranim medicinskim sestram oziroma diplomiranim zdravstvenikom (v nadaljnjem besedilu: diplomirana medicinska sestra) za **redno testiranje oseb**, ki delajo v socialnovarstvenih zavodih **na prisotnost virusa SARS-CoV-2**, saj menimo, da morajo biti diplomirane medicinske sestre, ki poznajo organizacijo in delovni proces v zavodu v polni meri vključene v izvajanja zdravstvene nege in vseh ukrepov za obvladovanje epidemije in se jim ne more nalagati dodatnih delovnih obremenitev.

Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20 in 175/20 – ZIUOPDVE, v nadaljnjem besedilu: ZZUOOP) v 41. členu določa, da se za izvajanje mikrobioloških preiskav na virus SARS-CoV-2 določijo Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano s svojimi oddelki in dislociranimi enotami in Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Ne glede na prvi odstavek 41. člena ZZUOOP lahko mikrobiološke preiskave na virus SARS-CoV-2 neposredno pri pacientu opravljajo tudi izvajalci zdravstvene dejavnosti, ki jih s **sklepom določi minister, pristojen za zdravje**. Izvajalci zdravstvene dejavnosti rezultate testov v obliki, ki jo določi NIJZ, posredujejo v Centralni register podatkov o pacientih. Navedeni izvajalci lahko uporabljajo le teste,

ki jih predhodno odobri strokovna skupina infektologov in mikrobiologov, ki jo imenuje minister, pristojen za zdravje.

Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 175/20) v tretjem odstavku 103. člena določa, da izvajalec socialno varstvene storitve institucionalno varstvo ali izvajalec zdravstvene dejavnosti **zagotovi za svoje zaposlene in druge osebe, ki sodelujejo pri njegovem delu**, razen za tiste, za katere je z drugim predpisom urejeno drugače, **testiranje na prisotnost virusa SARS-CoV-2**.

Odredba o začasnih ukrepih na področju organizacije zdravstvene dejavnosti zaradi obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19 (Uradni list RS, št. 164/20, 168/20, 171/20 in 173/20, v nadaljnjem besedilu: odredba) v 8. členu določa, da izvajalec in socialni zavodi zagotavljajo redno testiranje oseb, ki delajo pri njih, na prisotnost virusa SARS-CoV-2.

V drugem odstavku 8. člena odredba določa, da testiranje iz prejšnjega odstavka je obvezno, če se pri **izvajalcu pojavi okužba z virusom SARS-CoV-2**, in sicer **najmanj enkrat tedensko**, znotraj posamezne organizacijske enote izvajalca, kjer se je okužba pojavila. Testiranje se v organizacijski enoti iz prejšnjega stavka izvaja od pojava okužbe z virusom SARS-CoV-2 in še najmanj 14 dni po zadnji ugotovljeni okužbi z virusom SARS-CoV-2 v tej organizacijski enoti. Ne glede na prvi in drugi stavek tega odstavka se v socialnih zavodih testiranje **izvaja na ravni celotnega socialnega zavoda**.

Odredba v četrtem odstavku 8. člena določa, da testiranje iz tega člena izvaja izvajalec oziroma socialni zavod sam, in sicer na podlagi pooblastila iz 41. člena ZZUOOP. Če izvajalec oziroma socialni zavod nima pooblastila iz prejšnjega stavka oziroma nima lastnih zmogljivosti, se poveže z drugim izvajalcem oziroma socialnim zavodom, ki pooblastilo iz prejšnjega stavka ima.

Na Zbornici – Zvezi smo seznanjeni, da je **večje število domov za starejše in drugih izvajalcev socialnovarstvenih storitev** na podlagi 41. člena ZZUOOP že prejelo sklep ministra za zdravje, da lahko mikrobiološke preiskave na virus SARS-CoV-2 neposredno pri pacientu **opravljajo tudi izvajalci zdravstvene dejavnosti**, ki jih s sklepom določi minister.

Za **odvzem brisa** na prisotnost okužbe z virusom SARS-CoV-2 je v skladu s poklicnimi kompetencami pristojna **diplomirana medicinska sestra**.

Zbornica – Zveza na podlagi **ugotovitev izrednih strokovnih nadzorov s svetovanjem**, ki so se izvedli na podlagi zahteve Ministrstva za zdravje št. 0600-53/2020/1 z dne 5. 6. 2020 za izvedbo izrednega strokovnega nadzora s svetovanjem nad zagotavljanjem ustreznosti zdravstvene oskrbe v delu zagotavljanja zdravstvene nege v enajstih domovih za starejše, na podlagi izvedenih dodatnih izrednih strokovnih nadzorov s svetovanjem v drugih domovih za starejše in na podlagi pozivov odgovornih za področje zdravstvene nege v domovih za starejše in drugih socialnovarstvenih zavodih, opozarja, da **domovi za starejše in drugi socialnovarstveni zavodi težko sami zagotavljajo testiranje oseb, ki delajo pri njih, na prisotnost virusa SARS-CoV-2**, saj diplomirane medicinske sestre s skrajnimi napori zagotavljajo **izvajanje vseh ukrepov za preprečevanja okužb s SARS-CoV-2** ter ukrepov za **zajezitev in obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19** ter organizirajo in izvajajo zdravstveno nego ter jim v izrednih razmerah **ni mogoče nalagati dodatnih obremenitev**.

Ob tem ne gre spregledati, da je v domovih za starejše in drugih socialnovarstvenih zavodih že pred epidemijo **primanjkovalo vsaj 25 odstotkov izvajalcev zdravstvene nege** za strokovno in kakovostno izvajanje zdravstvene nege in oskrbe, v času epidemije nalezljive bolezni COVID-19, diplomirane medicinske sestre in drugi izvajalci zdravstvene nege, katerih število je bistveno manjše tudi zaradi okužb s SARS-CoV-2, izjemno **težko zagotavljajo zdravstveno nego** in izvajajo vse ukrepe za obvladovanje in zajezitev okužb SARS-CoV-2 in obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19, kaj **šele prevzemajo dodatne obremenitve**.

V izvajanje zdravstvene nege se zaradi pomanjkanja medicinskih sester in izrednih razmer vključujejo diplomirane medicinske sestre in tehniki zdravstvene nege iz drugih zdravstvenih zavodov oziroma študenti medicine in zdravstvene nege kot prostovoljci, ki **pa organizacije dela v zavodu in stanovalcev oziroma uporabnikov ne poznajo.**

Zato je nujno, da so **diplomirane medicinske sestre** v domu za starejše ali v drugem socialnovarstvenem zavodu, ki **poznajo organizacijo in delovni proces v zavodu** ter poznajo stanovalce oziroma uporabnike, v **polni meri vključene v izvajanja zdravstvene nege** in **vseh ukrepov za obvladovanje epidemije** in se jim **ne nalaga dodatnih delovnih obremenitev.**

Poleg tega menimo, da socialnovarstveni zavodi ne izpolnjujejo drugih pogojev za izvedbo testiranj, ki so opredeljeni v Pravilniku o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati laboratoriji za izvajanje preiskav na področju laboratorijske medicine (Uradni list RS, št. 64/04, 1/16, 56/19, 131/20 in 152/20 – ZZUOOP) in drugih strokovnih priporočilih.

Izpostavljamo tudi, da peti odstavek 41. člena ZZUOOP določa, da lahko mikrobiološke preiskave na virus SARS-CoV-2 neposredno pri pacientu opravljajo tudi izvajalci zdravstvene dejavnosti, ki jih s sklepom določi minister, pristojen za zdravje, odredba pa v 8. členu opredeljuje redno testiranje oseb, ki delajo v zavodih, na prisotnost virusa SARS-CoV-2 in ne pacientov oziroma uporabnikov.

V navodilu za izbor in uporabo hitrih antigenskih testov je npr. navedeno, da je pri odvzemu vzorcev in pripravi ter izvedbi testiranj treba uporabiti osebno varovalno opremo ali pa test izvesti v biološki zaščitni komori, menimo pa, da v socialnovarstvenih zavodih, kjer se **soočajo z izzivi zagotavljanja ustreznega okolja za preprečevanje okužb** ter **zagotavljanja čistih in nečistih poti**, ni mogoče zagotavljati **kadrovskih, strokovnih in tehničnih pogojev** za redno testiranje oseb, ki delajo pri njih, na prisotnost virusa SARS-CoV-2

Omenjeni dopis v vednost posredujemo tudi Skupnosti socialnih zavodov Slovenije.

Monika Ažman,
predsednica Zbornice – Zveze

Vročiti:

- Ministrstvo za zdravje, Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana, po elektronski pošti na e-naslov: gp.mz@gov.si
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana, po elektronski pošti na e-naslov: gp.mddsz@gov.si

V vednost:

- Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, Letališka cesta 3 c, 1122 Ljubljana na e-naslov: info@ssz-slo.si